

## U S T A W A

z dnia..... 2023 r.

### **Dobrowolny ZUS dla Przedsiębiorców w Polsce<sup>1)</sup>**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia podjęcia działalności gospodarczej.”;

2) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu

„Art. 18a. 1. Przedsiębiorca będący osobą fizyczną może zwolnić się z podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym poprzez złożenie wniosku o wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych.

2. Zwolnienie z podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, następuje od dnia wskazanego we wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony.

3. Przedsiębiorca, który skorzystał z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, może zrezygnować z tego uprawnienia w każdym czasie przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedsiębiorców, którzy:

- 1) spełniają warunki określone w art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933 i 1155) lub;
- 2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na którego rzecz przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywali w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.”.

---

<sup>1)</sup> Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570), ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115, 1933, 2185 i 2476), ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 1732 i 2476) oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 i 2674).

**Art. 2.** W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115, 1933, 2185 i 2476) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 pkt 2 lit. ra otrzymuje brzmienie:

„ra) osoba fizyczna korzystająca z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570) - w stosunku do osób współpracujących przy prowadzeniu tej działalności,

2) w art. 6 ust. 1 pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) osobami współpracującymi z osobami fizycznymi korzystającymi z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców;”;

3) w art. 6a ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osobami współpracującymi, o których mowa w art. 8 ust. 11, przez okres co najmniej 6 miesięcy z osobami, o których mowa w pkt 1-3 lub korzystającymi z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, i które zaprzestały tej współpracy;”;

4) w art. 8:

a) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność nie uważa się w rozumieniu niniejszej ustawy osoby fizycznej korzystającej z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.”;

b) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, zleceniobiorcami oraz z osobami fizycznymi, korzystającymi z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4-5a, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.”;

5) w art. 13 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) osoby współpracujące - od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia lub współpracy z osobami fizycznymi korzystającymi z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, do dnia zakończenia tej współpracy;”;

6) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„14a. Objęcie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i wypadkowym osoby fizycznej, która zrezygnowała z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art.

18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, następuje od dnia wskazanego odpowiednio w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 36 ust. 10 albo 14, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym zgłoszenie zostało złożone w Zakładzie.”;

7) w art. 16 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe osób współpracujących finansuje w całości z własnych środków osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub osoba fizyczna korzystająca z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.”;

8) w art. 18a:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

„1a. Przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który korzysta z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, może przystąpić do ubezpieczeń społecznych na zasadach określonych w ust. 1 poprzez zgłoszenie w trybie art. 36.

1b. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a, okres 24 miesięcy kalendarzowych liczy się od dnia objęcia ubezpieczeniami na zasadach określonych w ust. 1 i art. 36 niniejszej ustawy. Skorzystanie z uprawnienia, o którym mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w okresie 24 miesięcy kalendarzowych, o których mowa w zdaniu poprzednim, nie wpływa na bieg tego okresu.

1c. Objęcie ubezpieczeniami w sposób wskazany w ust. 1a i 1b następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3-4 w brzmieniu:

„3. Przepisy ust. 1a-1c nie mają zastosowania do osób, które:

1) prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem przystąpienia do ubezpieczeń społecznych prowadziły pozarolniczą działalność;

2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem przystąpienia do ubezpieczeń społecznych w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.”;

„4. Przepisy ust. 3 nie mają zastosowania do osób, dla których w momencie przystąpienia do ubezpieczeń społecznych poprzez zgłoszenie w trybie art. 36 nie upłynął termin 24 miesięcy, o którym mowa w ust. 1 lub 1b.”

9) uchyla się art. 18aa;

10) w art. 40 ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wpłaconych - w przypadku ubezpieczonych będących płatnikami składek oraz osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność lub z osobami

fizycznymi korzystającymi z uprawnienia wskazanego w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.”;

**Art. 3.** W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 1732 i 2476) art. 2a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, nie przysługują osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym, osobom współpracującym z osobami fizycznymi korzystającymi z uprawnienia wskazanego w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24 i 974), duchownym będącym płatnikami składek na własne ubezpieczenia, w razie wystąpienia w dniu powstania prawa do świadczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, do czasu spłaty całości zadłużenia.”.

**Art. 4.** W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 i 2674) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 66 ust. 1 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) osoby korzystające z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, oraz osoby z nimi współpracujące, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców;”;

2) art. 74 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, będące przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, a także osoby korzystające z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, mogą dokonywać zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego, zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego członków rodziny, zgłoszenia wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego lub zmiany danych wykazanych w tych zgłoszeniach, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541).”;

3) art. 79a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz osób korzystających z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi 4,9% podstawy wymiaru składki, jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9%:

- 1) minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego, o którym mowa w art. 81 ust. 2, w przypadku składki obliczanej od miesięcznej podstawy jej wymiaru;
  - 2) iloczynu liczby miesięcy w roku składkowym, o którym mowa w art. 81 ust. 2, i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu tego roku składkowego, w przypadku składki obliczanej od rocznej podstawy jej wymiaru.”;
- 4) w art. 81:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz osób korzystających z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 27, art. 30c lub art. 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż określone w art. 21 ust. 1 pkt 63a, 63b, 152-154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, z uwzględnieniem art. 24 ust. 1-2b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Podstawa wymiaru składki w nowej wysokości obowiązuje od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego, zwanego dalej "rokiem składkowym".”;

b) w ust. 2e wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2e. Roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz osób korzystających z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, które stosują opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2540), stanowi:”;

c) ust. 2ya otrzymuje brzmienie:

„2ya. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą oraz osobami korzystającymi z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, stanowi kwota odpowiadająca 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku

poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski". Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego.”;

d) ust. 2z otrzymuje brzmienie:

„2z. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz osób korzystających z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, które stosują opodatkowanie w formie karty podatkowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku.”;

5) art. 82 ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do osób korzystających z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.”;

6) art. 85 ust. 14a otrzymuje brzmienie:

„14a. Za osobę współpracującą z osobą korzystającą z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, składkę oblicza, odprowadza i finansuje ze środków własnych osoba korzystająca z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lub art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.”.

**Art. 5.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.